

ПРИВЕТСТВИЕ НА ВИЦЕПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ИЛИЯНА ЙОТОВА ПО ВРЕМЕ НА ОТКРИВАНЕТО НА XIV СВЕТОВНА СРЕЩА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

Уважаеми колеги журналисти!

Поздравявам най-напред БТА и лично г-н Максим Минчев за последователните усилия за медийните срещи, за устойчивите професионални грижи, за 120-годишната агенция да бъде на висотата на предизвикателствата на XXI век. Резултатът е важен, а той е, че 14-те поредни медийни срещи превърнаха българските медии по света в общност!

Както няма бивши журналисти, така глобалният свят не познава граници, когато служиш на святата информационна кауза.

България, българската диаспора, Македония, Европа, светът, бизнесът и духовната култура – тези теми събират сега нашите журналисти в Скопие.

Историческата, родовата, професионалната памет са основата на знанието, което прави медиите стабилни и търсени, верен съветник, хроникьор, но и коректив.

Преди една година в Кишинев с вас, уважаеми колеги, говорихме за бъдещето на медиите и за мястото на медиите в бъдещето.

Днес обсъждаме другата, не по-малко отговорна посока – към паметта, към себепознанието, към опита на годините и столетията преди нас – от тях черпим сила.

Знаем, че когато една кола потегля, шофьорът поглежда и назад. И дори в движение се налага да сверява сигурността на пътя с помощта на огледалото за обратно виждане.

Какво се вижда в огледалото на медийната памет днес?

1. България е най-добрият застъпник на Македония в ЕС. Ние най-добре познаваме Македония и гражданите ѝ и искаме

заедно да работим за общия просперитет на региона.

България не зае позиция в спора за името с Гърция с аргумента, че това е двустранен проблем. Не бива обаче изсявяването на противоречията с Гърция да бъде за сметка на България.

Паметта ни е насока за бъдещето. Гледаме напред, мислим и работим за нашите деца, без да забравяме миналото и уроците от него.

2. Очакваме реални резултати от съвместната българо-македонска комисия. Задачата ѝ е много трудна и в нея особено важна е ролята на медиите – да осветляват какво се говори и какво се постига в комисията.

Мълчанието създава почва за спекулации. Надявам се българските издания да бъдат достатъчно активни, за да не следим само от македонски медии как върви работата.

3. Защо е толкова важна паметта на българските медии в чужбина? Вие, колеги, сте живата връзка между сънародниците ни зад граница.

Вие сте един от най-силните мостове на българите с България, а и на България с българите по света. Вие пазите идентичността на българина, независимо от географските далечини.

4. Основният страх от глобализацията е загубата на идентичност. Вие, драги колеги журналисти, можете да се преборите и с криворазбрания патриотизъм, и с войнствания краен национализъм. Силната Европа е „Обединена в многообразието“, включително и с междукulturния диалог, и с натюрела, и с паметта на медиите. Затова медийната среща днес и утре е особено съществена и полезна в контекста на европейските избори догодина.

5. Една мъдра поука е, че за по-малко от две десетилетия след Втората световна война Европа успя да се обедини, да заздраве раните си, да надмогне омразата и да стане силна. Почти толкова време стигна на нашия континент да се разшири на Изток след демократичните промени и почти да забрави Студената война. За по-малко от един човешки живот комуникационните технологии заличиха границите и превърнаха света в глобално село. Учените твърдят, че глобализацията е по-сложно явление от метафората за „американизацията на света“, защото ни поставя, а бих казала и че ни изравнява в „позицията на читатели, които сърфират из мрежата“. Светът вече

не е „широк и голям с далечни страни, а плътен, малък и близък с телекомуникационни преплетени пазари“ по думите на немския социолог и футуролог Улрих Бек, който уви не довърши книгата си за „Метаморфозите на света“.

Вие, драги колеги журналисти, от опит знаете как се промениха дефинициите за новина, информация, мълния, а и за кореспондент, и за медия, и за аудитория. Заличават се и границите между локалното и глобалното, между националното и трансграничното и само може да мечтаем в този виртуален дух на сближаване и конвергенция да намерим практически път към единението и на българската диаспора. Тя е толкова разнородна и по интереси, и по история, и по формиране, че само медиите с помощта и на ретровизора на времето могат да разкрият и да укрепят онова, което я сродява. По този начин виждам смисъла да се говори за „Медии и памет“.

6. Преди година и девет месеца с президента Радев започнахме мандата си и заявихме нов тип политика към българите по света, която да правим заедно с вас. Не сме идеалисти, нито наивници. Не организираме формални срещи и ръкувания. Търсим реален контакт с нашите сънародници в чужбина и реална ангажираност от страна на българската държава. Не даваме празни обещания, а работим за всички и за интереса на България.

А При разговорите ни те споделят как за първи път усещат, че България се интересува от тях. В началото на октомври аз и екипът ми пътувахме в Южна Украйна, Бесарабия, по малките села, населени с българи. Знаете ли как ни посрещаха? Бяха изненадани, че български държавник на такова високо ниво е отишъл на крака да види как живеят, от какво имат нужда хората в села като Задунаевка и Бабата например, до които няма път и в лошо време е невъзможно да се стигне.

7. Навсякъде чувах звънлива българска реч. В с. Криничное приказвахме с деца и ученици и приятно ни изненада философията в думите на 15-тина годишната Злата: „Дор език е жив, народ е жив“. Обща мисия, неизпълнима без медиите ни по света, е да съхраняваме и да разпространяваме благозвучния наш език. В Европа се увенчаха с успех усилията да се

признае българският като матуритетен. Което вече е факт в Чикаго и Сиатъл, и ето защо си заслужава да крепим паметта като верига на език, училище, култура, идентичност, личност и свят.

8. Или друг пример, от Аржентина, от книгата „Лекар“ от българина д-р Хорхе Мичоф от град Чако, написана и преиздавана на испански. Професията му е помогнала да остане честен и отзивчив към всички нуждаещи се от човешина, а докторът е имал и културата да запише такива неизмислени истории от другия край на света, които и днес звучат съвременно и глобално. Търсехме отговор какво е привличало българите чак в Аржентина през цялата първа половина на XX век? Бягали са от немощия, след въстания и преврати. Други държави не са ги приемали, Аржентина им е отворила врата. Тя не е участвала във Втората световна война, през 40-те и 50-те години е била икономически добре и е имала нужда от тях. Има емигранти като д-р Мичоф, които са създали семейства, деца и до края на живота си са останали в Латинска Америка. Има и върнали се в България, които не могли да се приспособят към настъпилите у нас промени, и отново поели към Аржентина, към втората приласкала ги земя... Милиони съдби на наши сънародници са вградени в българската памет, в тъй наречената ни матрица!

9. Ще разкрия, че аз и моят екип продължаваме да работим върху една идея, за която търсим още съюзници. Тя не е нова и не се борим за авторство. Записана е в Стратегията за българите в чужбина от 2014 г., и смятаме, че не бива да остава само на хартия. Искаме да създадем Български национален културен институт по примера на институтите „Гюте“ или „Сервантес“. Срещаме подкрепа сред интелектуалните среди в България, а също и сред сънародници и общности в чужбина. Вярвам, че тази кауза ще успее.

10. Не спираме да работим и по интернет платформата, която да бъде още един мост между нашите общности в чужбина и да улесни контакта помежду им и връзката им с Родината. Макар и бавно, напредваме и по този мащабен проект, благодарим за мненията, които някои от вас ни изпратиха.

Уважаеми колеги, през следващите дни паметта ще ви върне и към историята, и към цифровизираните технологии, а вероятно и към истинските стойности в информацията, и към фалшивите новини. Пожелавам ви 14-тата медийна среща да породи ползотворни и смислени дебати, нови идеи и съвместни проекти.

На добър час!

Илияна ЙОТОВА,
вицепрезидент
на Република България

